

Monumentnummer*: 509505

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **16 juni 1999**
Kadaster deel/nr **82771/171**

Woonplaats* **Eenrum** Gemeente* **Het Hogeland** Provincie* **Groningen**

Locatiennaam **Eenrum** Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* **Eenrum** Sectie* **B** Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
3030

Omschrijving**

Inleiding

PRAKTIJKWONING met aangebouwd KOETSHUIS gebouwd in 1873 in Eclectische stijl onder architectuur van J.F. Scheepers. Opdrachtgever was dokter A. Folmer. Van 1924 tot 1963 is de villa bewoond geweest door de regionaal bekende dokter Jitse Posthumus. In 1936 heeft een verbouwing plaatsgevonden, waarbij op de zolderverdieping acht kamers zijn ingericht en in het zuidelijke en noordelijke dakschild een dakkapel is aangebracht. In 1964 heeft opnieuw een verbouwing plaatsgevonden door K.G. Olsmeyer en P. Sijpkens uit Groningen, waarbij de indeling van de plattegrond van de begane grond gewijzigd is. De villa heeft een grote tuin die indertijd vermoedelijk in landschapsstijl is aangelegd. Van de oorspronkelijke tuin zijn met name de grote loofbomen overgebleven. Een oprijlaan vanaf de Hereweg door de tuin geeft toegang tot de dokterswoning. Door middel van een dam met een fraai gietijzeren hekwerk wordt de sloot die parallel aan de Hereweg loopt overbrugd. Het TOEGANGSHEK bestaat uit twee gietijzeren hoofdpijlers bekroond door een dennenappel met daartussenin een tweedelig, beweegbaar hek met regels en stijlen van smeedijzer met gietijzeren punten. Aan beide zijkanten is een ijzeren vleugelstuk bevestigd.

De dokterswoning ligt aan het begin van de Hereweg, waarlangs van het laatste kwart van de 19de eeuw het dorp Eenrum zich uitbreidde met vooral voorname woonhuizen. De Hereweg ligt in het beschermd dorpsgezicht Eenrum. Samen met de monumentale panden aan de Hereweg 4 en 8 vormt de dokterswoning de entree tot de wierdebebouwing van Eenrum.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Omschrijving PRAKTIJKWONING op rechthoekige plattegrond opgemetseld van rode baksteen. Gevels hebben een plint van pleisterwerk, op hoeken een pilaster van baksteen en worden beëindigd door een kroonlijst. Vensters worden beëindigd door korfboog en hebben omlijsting met kuif; in bovenlicht een verticale roede; tussen vensters en plint een paneel van pleisterwerk. Pand wordt gedekt door een afgeplat schilddak van geglaazuurde donkerblauwe gegolfde Friese pannen; in zuidelijk en noordelijk dakschild een niet-originele dakkapel uit omstreeks 1936; op elke hoek een deels gemetselde, deels gepleisterde schoorsteen met kap.

Entree bevindt zich in middenrisaliet van oostgevel; in portiek met in zijwanden panelen van pleisterwerk een dubbele paneeldeur met smeedwerk voor vensters en bovenlicht met middenroede, beëindigd door korfboog; drie treden hoge stoep van hardsteen. Portiek heeft omlijsting van pleisterwerk met korintische kapitelen en kuif. Middenrisaliet is tot en met zolderverdieping doorgetrokken. Boven portiek een houten balkon ondersteund door houten consoles; balkon heeft een balustrade smeedijzer met houten balusters; dubbele balkondeur heeft omlijsting van pleisterwerk die beëindigd wordt door halfrond fronton. Boven balkondeur een gevellijst en vervolgens daarboven een bakstenen fronton met een omlijst halfrond venster; fronton wordt bekroond door bloem van smeedijzer. Aan weerszijden van middenrisaliet twee vensters met houten luiken. Zuidgevel wordt door twee pilasters verdeeld in drie gevelvelden. Op grens van middelste en westelijke gevelveld een aangebouwde serre met onderbouw van rode baksteen en lessenaarsdak met langs dakrand een decoratieve houten lijst; bovenbouw bestaat uit vensters met daartussen decoratief houtwerk; aan zuidzijde niet-originele deur en twee niet-originele vensters. Ten oosten van serre twee vensters met houten luiken en dubbele terrasdeur met bovenlicht, beëindigd door korfboog. Ten westen van serre een niet-origineel samengesteld venster uit omstreeks 1936. In midden van achtergevel, westgevel, een dubbele deur met in elke helft een achtruits venster; bovenlicht met middenroede beëindigd door korfboog; twee treden hoge stoep van baksteen. Boven deur een rechthoekige dakkapel van baksteen, beëindigd door kroonlijst met twee verticale T-vensters. Ten zuiden van deur een niet-origineel venster en een niet-originele deur; ten noorden ervan een eveneens niet-origineel venster en een kleine vijfhoekige uitbouw. Achtergevel wordt beëindigd door bakgoot met ijzeren beugels. Noordgevel wordt evenals zuidgevel door twee pilasters in drie gevelvelden verdeeld. In middelste gevelveld een niet-originele deur met bovenlicht en een origineel venster met daaronder twee kleine keldervensters. In westelijk gevelveld twee vensters.

Ter hoogte van zuidelijk gevelveld is een KOETSHUIS aangebouwd. Koetshuis op rechthoekig plattegrond is opgemetseld van rode baksteen en wordt gedekt door een asymmetrisch zadeldak van blauwe Hollandse pannen; niet-originele mastgoot. Voorgevel, oostgevel, heeft vernieuwde decoratieve windveren en een dubbele opgeklampte schuurdeur beëindigd door segmentboog; naast schuurdeur een klein zesruits segmentboogvenster met ijzeren roeden; in topgevel een dubbele opgeklampte zolderdeur. Tussen schuur en woonhuis een niet-originele deur met bovenlicht beëindigd door korfboog; tussenstuk heeft niet-originele hoge gemetselde schoorsteen. In beide zijgevels vermoedelijk vier van dezelfde segmentboogvensters als in voorgevel. Tegen zuidgevel is glazen kas aangebouwd; naast kas een opgeklampte deur. Achtergevel heeft aangebouwd houten kippenhok die wegens onvoldoende kwaliteit buiten de bescherming valt; hiernaast een opgeklampte deur met rechthoekig bovenlicht en een klein verticaal venster. In topgevel een dubbele opgeklampte zolderdeur.

Waardering

Praktijkwoning met aangebouwd koetshuis en toegangshek van algemeen cultuur- en architectuurhistorisch belang:

- als voorbeeld van een rijk gedecoreerde dokterswoning uit 1873 in de provincie Groningen
- vanwege de fraaie vormgeving, de ornamentiek en het materiaalgebruik

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- als goede representant van het oeuvre van architect J.F. Scheepers
- vanwege de redelijke mate van gaafheid van woonhuis en hek
- vanwege de beeldbepalende ligging in het beschermd dorpsgezicht Eenrum

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Werk-woonhuis

Functie

Praktijkwoning